

OBSAH

Předmluva: Jiná kinematografie	5
Úvod: Nesnadno definovatelné filmové odvětví	9
1. Život je, jaký je... a jak ho kdo vypráví	19
Před příchodem filmu	19
Odstup od skutečnosti	21
Terminologická nejistota	22
Prožité a smyšlené: rozdíly a podobnosti	23
Nástrahy smyšleného: skutečnost proti fikci	25
Realismus a cinéma du réel	29
Vyprávět pravdivé příběhy	34
Filmy ze života / Filmy ze snu	40

První část

Hlavní periody dokumentárního filmu

2. 1870–1900. Prehistorie.	
Dokumentární fotografie, škola pohledu	47
Obrazy skutečného ve spárech imaginárního	48
Skrytý vliv obrazů skutečnosti	51
Nepříliš magická laterna magica	53
3. 1900–1930. Když byl obraz králem	55
Lov, expedice, kolonie	58
„Hraný dokument“	61
Flaherty of the North	61
Vládcové džungle	64
Politické a formální	66
Konec desetiletí, výmluvnost němého filmu	70
Vědecký film, zapomenutý příbuzný	74
4. 1930–1960. Hledání mluvené řeči.	
Nedokončená revoluce zvukového filmu	77

Falešná fikce nad prožitou skutečností	81
Sociální dokumentární film:	
Velká Británie – Spojené státy	86
Dokumentární film a propaganda	92
<i>Free Cinema</i>	93
Případ Joris Ivens	94
Francie, mezi realismem a poezií	96
5. 1960-1990. Mluvená řeč v přímém záznamu	103
Montreal – Paříž – New York	104
Québec, země natáčení s kontaktním zvukem	105
Francie, pravda vytažená na světlo	107
Amerika objevuje natáčení s kontaktním zvukem ...	109
Jiné materiály	110
Nesnesitelná pravda.....	111
Kamera pro každého	120
Banalizace natáčení s kontaktním zvukem	122
Podmínky rozmachu „cinéma-vérité“	125
Švýcarsko: vhodný „terén“ pro usazené etnology ...	127
Belgie: etnografie a sociální film	127
Itálie: neorealismus kontra dokumentární film	129
Brazílie: natáčení s kontaktním zvukem mezi dvěma světy	132
SSSR: návrat k natáčení s kontaktním zvukem	136

Druhá část

Cesta dokumentárního filmu aneb vytyčení teritoria

6. Funkce dokumentární tvorby,	
dokumentaristův záměr	147
Nesnadné dělení.....	148
Funkce a dysfunkce dokumentárního filmu	150
Dokumentární film na objednávku	153
Objednávka v hlavě	155
7. Natáčení jako pohled a etika	161
Natáčení jako setkávání	166

Zůstat v pozadí	172
Poznání, trpělivost a vhodný okamžik	173
Dokumentarista jako angažovaný divák	180
„Dokumentární režie“	184
Od rekonstrukce k předběžnému promýšlení	190
Kam až...?	194
8. Střih aneb nový pohled	201
Natáčení podruhé...	201
Tvůrčí střih	205
Diskuse o povaze filmu	207
Střih – volba nebo nutnost?	208
Vertov versus Flaherty?	212
Krajina po bitvě	217
9. Divák mezi legendou a ostražitostí	219
Dojem skutečnosti a podmínky projekce	219
O mytických dědicích skutečných postav	220
Odložený úspěch dokumentárního filmu	222
<i>Muž z Aranu</i>	223
<i>Farrebique</i>	226
<i>Ať svět kráčí dál</i>	230
Místo pro diváka	232
Otázky po projekci	235

Třetí část

Dělení území

10. Pojmenovat dokumentární film	245
Mezi čistým a nečistým	245
Návrat k „dokumentu“	247
<i>Já, Pierre Riviere, který podřezal svou matku,</i> <i>sestru i bratra</i>	249
<i>Andrej Rublev</i>	250
Dokumentární film si hledá partnery	256
<i>Dokumentární film je život</i>	256

<i>Dokumentární film je autentičnost</i>	258
<i>Dokumentární film je fikce</i>	260
<i>Dokumentární film je akční</i>	265
Typologie formou přehledu	267
11. Život v přímém přenosu	271
Vstřícný dokumentární film	272
První představení: <i>Muž z Aranu</i>	274
Druhé představení: <i>Venkovská symfonie</i>	275
Třetí představení: <i>Farrebique</i>	277
Čtvrté představení: <i>Čeká vás království nebeské</i>	278
Dialogický dokumentární film	281
Páté představení: <i>Šílení mistři</i>	282
<i>Já, černochoch</i>	283
Šesté představení: <i>Černá sklizeň</i>	284
Dokumentární film s odstupem	285
Sedmé představení: <i>Pařížské črty</i>	287
Osmé představení: <i>Jasně případy</i>	288
Deváté představení: <i>Na prahu smrti</i>	290
Kritický dokumentární film	292
Desáté představení: <i>Deník učitele</i>	293
Interpelační dokumentární film	295
Jedenácté představení: <i>Vytváření souhlasu:</i> <i>Noam Chomsky a média</i>	296
Dvanácté představení: <i>Čas ohně</i>	298
Dokumentární esej	299
Třinácté představení: <i>Bez slunce</i>	300
Dokumentární bajka	302
Čtrnácté představení: <i>Oko nad studnou</i>	302
Dokumentární film jako mozaika	304
Patnácté představení: <i>Muž s kinoaparátom</i>	305
Závěr: milníky přítomnosti	307
12. Život v paměti	309
Přítomnost konfrontovaná s minulostí	309
První představení: <i>Příběhy o šílenství</i>	310
Druhé představení: <i>Vzpomínky a sny země Masájů</i> ...	311

Paměť předmětů a míst	312
Třetí představení: <i>Všechna paměť světa</i>	313
<i>Také sochy umírají</i>	313
<i>Invalidovna</i>	314
Čtvrté představení: <i>Arthur Rimbaud, životopis</i>	315
Autobiografie jako osobní i kolektivní paměť	317
Páté představení: <i>Skvělá hodinka</i>	317
Šesté představení: <i>Místo začátku</i>	319
Sedmé představení: <i>Úrodná paměť</i>	319
Znovu oživená paměť	321
Osmé představení: <i>Šoa</i>	321
Deváté představení: <i>Žal a lítost</i>	323
Dějiny v mezerách paměti	324
Desáté představení: <i>Dědečkova smrt aneb</i> <i>spánek spravedlivého</i>	325
Jedenácté představení: <i>Příběh našich životů:</i> <i>narozeniny</i>	326
Dvanácté představení: <i>Tábory ticha</i>	326
Od paměti k historii: dokumentární pátrání	327
Třinácté představení: <i>Dani, Mitchi, Renato a Max</i> ...	328
Historická biografie	329
Čtrnácté představení: <i>Alexandrův hrob</i>	329
Paměť, dějiny, archívy	331
Patnácté představení: <i>Lumière – vynález</i> <i>kinematografu</i>	332
Závěr: mezi identitou a poznáním	333
13. Pohled a reflexe	335
Autor a jeho námět	335
Autor a jeho volby	336
Mapování území	337
Dokumentární filmy pohledu	339
Reflexivní dokumentární filmy	340
Otázka výpovědi	341
Klasifikace filmů citovaných jako příklady podle jednotlivých os	346
Závěr: Co je vlastně dokumentární film?	347

Dodatky 1, 2

Teoretické názory některých tvůrců	357
Základní filmografie	369
Odkazová bibliografie	459
Jmenný rejstřík	472
Rejstřík filmů podle českých názvů	479
Rejstřík filmů podle originálních názvů	493